

Costas Papagheorghiu

CUVIOSUL SAVA CIPRIOTUL
(1909-1985)

VIAȚA. MINUNI. MĂRTURII.
PARACLIS. ACATIST

traducere din limba greacă de Elena Dinu

Editura Iona,
București, 2016

Editor: Cătălin Grigore
Redactor: Alexandra Grigore
Coperta 1: Cuviosul Sava Stavrovuniotul, icoană
zugrăvită de Mario Peleli.

© Editura Iona, pentru prezenta ediție. Toate
drepturile rezervate.

Κώστας Παπαγεωργίου
Ο Όσιος Γέροντας Σάββας Σταυροβουνιώτης
(†1985)

© Αδελφότης Θεοφιλαίων
Τ. Θ. 12, 630 87 Δάφνη Ἁγίων Ὄρος

Calde mulțumiri fiului duhovnicesc al Cuvio-
sului Sava Stavrovuniotul, Părintelui Arhimandrit
Heruvim Apostolu, Starețul Chilieii Intrarea Maicii
Domnului în Biserică, Schitul Sfânta Ana, Muntele
Athos, pentru rugăciunea și binecuvântarea care au
însoțit pregătirea prezentei ediții în limba română.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Cuviosul Sava Cipriotul (1919-1985) / trad.: Elena
Dinu. - București :

Editura Iona, 2016

ISBN 978-606-93971-4-5

I. Dinu, Elena (trad.)

235.3

929 Sava Cipriotul

*Întru Tine, Doamne, am nădăjduit, să nu mă
rușinez în veac (Psalmul 30, 1).¹*

---

¹ Stihul pe care Cuviosul Sava l-a tipărit pe prima pagină a fiecărei cărți pe care a publicat-o de-a lungul vieții sale apostolicești (n. ed.).

CUVÂNT ÎNAINTE

Rânduiala dumnezeiască și ascultarea ne-au călăuzit mintea și inima într-o plăcută călătorie duhovnicească. Am purces astfel spre sfinte locuri de închinăciune ale Ortodoxiei noastre, locuri în care a viețuit, s-a nevoit, a slujit, a povățuit și a întărit sufletele rătăcite și suferinde, Cuviosul Sava Lambru Stavrovuniotul. Pricina acestei călătorii s-a făcut o rugămintă neașteptată, adresată micimii noastre de către Starețul Arhimandrit Heruvim Apostolu, nevoitor la Schitul Sfânta Ana din Sfântul Munte. Cinstitul pustnic ne-a propus scrierea unei cărți despre viața îmbunătățită și faptele sfințite și minunate ale fericitului Bătrân Sava, cunoștința cu acesta arătându-se definitivă pentru propășirea de mai târziu a vieții lui în Dumnezeu.

Scopul profund al inițiativei Arhimandritului Heruvim, iubitor de sfinți și de Dumnezeu, era pregătirea unei lucrări istorico-hagiografice amănunțite întru cinstirea neuitatului său Gheronda, un monah autentic, care L-a râvnit și L-a iubit pe Dumnezeu și poruncile Lui în chip deosebit. Skitiotul aghiorit a chemat nevrednicia noastră să înfăptuiască acest demers cu adevărat dificil, fapt ce ne-a provocat o neașteptată surpriză. Poate a cunoscut faptul că în zilele noastre, în Ciprul dătător de sfinți, există o serioasă ezitare în a se scrie

lucrări având subiectul monahismului cu luceferii săi luminoși, spre deosebire de alte subiecte, dintre care unele sunt promovate nemeritat, dacă nu chiar negativ. Mulți dintre cei de o credință cu noi au cunoștințe amănunțite despre viețile multor artiști, fotbaliști, „mediumi” și alții asemenea, care sunt promovați până la saturație în cărți și prin intermediul mass-media. Avându-i ca modele, ei adună materiale scrise și documentare despre viața și activitățile idolilor lor, pe care le păstrează ca pe o comoară. Destui încearcă să-i și urmeze, neluându-i în seamă pe marii nevoitori ai patriei și ai credinței noastre, oameni care și-au pus sufletul pentru libertate și pentru Mântuitorul lumii, Iisus Hristos. Potrivit Sfântului Grigorie Teologul, „nici nu se cuvine și nici nu trebuie să cinstim viețile celor nelegiuți prin pomenirea lor, și să-i tăcem pe cei ce au viețuit în bună-cucernicie.”¹ Să nu cinstim prin istorisire petrecerea celor fărădelege, iar viețile celor drepti și cucernici să le nesocotim.

Slavă lui Dumnezeu celui sfânt, din veacurile străvechi și până în cele mai noi, dreptii și cuvioșii sunt sfânta moștenire a Ciprului aflat sub ocrotirea Sfintei Cruci, căci prezența lor în această insulă născătoare de sfinți e neconținută. Numele de „născătoare de sfinți”, dat primei insule creștine, loc de mucenicie, nu este nici întâmplător, nici laudativ, ci se potrivește pe deplin realității, existând nenumărate pildele vii care îl susțin. Dintre locurile cunoscute ale lumii vechi, Ciprul a fost cinstit cu privilegiul de a primi în pământul său pe Apostolii

---

¹ Sf. Grigorie Teologul, *Întru cinstirea Marelui Atanasie, Episcopul Alexandriei*, Cuvântul 21, 5.

Pavel, Varnava și Marcu și de a auzi din gurile lor de Dumnezeu cuvântătoare, îmbucurătoarea buna vestire, vestea învierii neamului omenesc, care mii de ani de la căderea celor întâi plăsmuiți a purtat „în viață” moartea veșnică. Bineînțeles, Sfântul Varnava și nepotul său, Sfântul Marcu, erau de obârșie cipriotă, lucru consemnat și întărit de sfântul scriitor al Faptelor Apostolilor, Evanghelistul Luca: *Și erau unii dintre ei bărbați ciprieni și cirenei, carii intrând în Antiohia, grăiau către elini, binevestind pre Domnul Iisus* (Fapte 11, 20).

Marea insulă a cunoscut o mulțime de sfinți în toate răstimpurile îndelungatei sale istorii creștine. În chip deosebit vom înșirui numele câtorva dintre ei, potrivit perioadei cronologice în care au trăit. În perioada creștinismului timpuriu, Sfinții: Iraclidie, Mnason, Varnava, Spiridon. În perioada bizantină, Sfinții: Ioan Lampadistis, Arcadie, Ioan cel milostiv, Dimitrian. În perioada francilor s-au arătat chipul ascetic principal al Sfântului Neofit Zăvorâtul și ale celor Treisprezece Cuvioși Mucenici din Mănăstirea Maicii Domnului Kantariotissa, a căror moarte mucenicească, provocată de ocupația papistașă fanatică din Cipru, a întărit credința încercată a ortodocșilor, fiind numărați în ceata sfinților locului. În perioada ocupației turcești Biserica Ciprului a strălucit de prezența Sfinților Noilor Mucenici Polidor și Gheorghe precum și a Sfântului Panaret, igumenul Mănăstirii Maicii Domnului Palluriotissa, mai târziu episcop al Pafosului. În ultimii ani, în sinaxarul cipriot a fost trecut și Cuviosul Mucenic Filumen, care „pentru credința sfântă a lui Hristos” a mărturisit în 1979 la Fântâna lui Iacov. Despre toți

cei mai înainte pomeniți precum și despre alți sfinți ciprioți au circulat scurte sau ample hagiografii, și cu timpul sinaxarele se vor îmbogăți când vor apărea lucruri noi, acestea întregindu-le în chip cuvenit.

În cazul de față, smerita noastră făptură fără îndoială nu este cea mai potrivită a pătrunde și a arăta statura duhovnicească și viața sfântă a pururea-pomenitului Bătrân Sava. Socotim că ar fi trebuit să existe un canon nescris ca hagiografiile sfinților și cuvioșilor Părinți să se apropie cel puțin de înălțimea vieții duhovnicești și a fapturilor lor. Căile lor să meargă una lângă alta, iar distanța dintre ele să fie cât mai mică cu putință. În nimicnicia noastră nevoința noastră e departe de cea a Sfântului Bătrân, trimisul lui Dumnezeu, și fiindcă canonul menționat nu există, le cerem celor de aceeași părere cu noi îngăduință și iertare. Răspunsul nostru afirmativ a fost roada unui serios proces de cugetare și frământare. În pofida multor dificultăți în aflarea surselor și culegerea informațiilor autentice, precum și a strădaniilor îndelungate, dar mai ales în pofida neputinței noastre duhovnicești pentru scrierea lucrării hagiologice propuse, am avut totuși datorია „indiscutabilă” de a face ascultare. Ascultare față de un Stareț aghiorit, care a bătut la ușa inimii noastre „de departe”, nu ca să ceară, ci ca să dăruiască. Ca să ne călăuzească într-o călătorie ziditoare de suflet, să ne introducă într-o atmosferă de căldură duhovnicească, să ne însuflească dispoziția de a iubi pe sfinți și sfințenia. Ne-a oferit astfel prilejul unic să cunoaștem mai amănunțit și cu mai multă acrivie cum unii oameni și-au luat și au purtat crucea, urmând lui Hristos cel Răstignit. Ne-a arătat prin

cuvintele Sfântului Vasile cel Mare că am devenit slujitori ai lui Dumnezeu: „Ești slujitorul bunului Dumnezeu, iconomul semenilor tăi.”² Să slujim deci dreptilor și să scriem viața și faptele lor în inimile noastre.

Noi, din nefericire, n-am avut privilegiul să-l cunoaștem personal pe pururea-pomenitul Bătrân Sava. Știm numai cele ce s-au scris despre acesta – poate nu toate – și cele mărturisite de către persoane cinstite și cu autoritate, care l-au cunoscut sau au auzit de cuvioșia sa. Astfel că informațiile noi pe care le adunam ne reînsuflețeau, ne răsplăteau moral bunăvoirea și ne îndemneau să ne continuăm cercetarea. Toți clericii și mireni pe care i-am întâlnit sau cu care am vorbit, au mărturisit fără excepție, faptul că Bătrânul Sava a fost un sfânt. Ne spune Domnul că cine n-are curajul să-L mărturisească pe El înaintea oamenilor, nici El nu-l va mărturisi pe acela în Împărăția lui Dumnezeu: *Tot cel ce mă va mărturisi pre mine înaintea oamenilor, îl voi mărturisi și eu pre el înaintea Tatălui meu celui din ceruri. Dar cel ce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, mă voi lepăda și eu de el înaintea Tatălui meu celui din ceruri* (Matei 10, 32-33). Semnele după care se cunosc sfinții sunt: mărturisirea dreptei credințe, sfințenia vieții, minunile săvârșite înainte și după moarte, bună-mireasma moaștelor lor. Bătrânul Sava plinește toate aceste condiții și, mai mult, rămâne un sfânt în conștiința oricui l-a întâlnit, l-a cunoscut sau l-a auzit vorbind. Este un sfânt în conștiința

---

² Sf. Vasile cel Mare, *Scrieri I*, „Omilia a VI-a la cuvintele Evangheliei după Luca: Strica-voi jitnițele mele și mai mari le voi zidi și despre lăcomie”, Colecția PSB, 17, p. 401.

întregii Biserici, a Ciprului și a Greciei, recunoscut și în orice loc în care a viețuit, s-a nevoit sau prin care a trecut. Sfințenia slujitorului lui Dumnezeu se vedește în toată viața sa luminată și însuflată de Duhul Sfânt. Chipul său luminos era o carte deschisă a nenumăratelor sale bune-făptuiri și a deosebitei sale bogății duhovnicești. Pururea blând, întru-totul îngăduitor, peste măsură de binevoitor și milostiv, Sfântul Sava era o stea care strălucea oriunde se afla: fie în mănăstiri, fie în biserici, în case sau pe cale. Oriunde mergea, avea întotdeauna un scop sfânt și toată viața sa a fost o minunată lucrare creștinească, atât în Cipru cât și în afara lui. Spovedea, mângâia, învăța și avea deosebitul har de a sprijini pe cei îndurerați și necăjiți. Arăta mare evlavie față de slujbe și privegheri și ținea cu scumpătate rânduiala monahală. Astăzi, pe bună dreptate, Bătrânul Sava e socotit unul dintre cei mai luminoși luceferi din crugul duhovnicesc al Ciprului.

Personalitate creionată prin petrecerea sa sfântă, prin jertfirea nemăsurată și tainică pentru aproapele, prin dragostea adevărată și credința nestrămutată în Făcătorul-a-toate, Bătrânul Sava era un nevoitor al credinței. Neiubitor de slavă și lipsit de orice interes personal, călăuzea neîncetat pe oameni, de-a lungul vieții lor pământești, către semnele cerești ale Împărăției Tatălui. Era una dintre acele pilde luminoase ale Bisericii Ortodoxe care, „în pace și întru pocăință”³, au dobândit roada cea dulce a sfințeniei și cu dragoste au povățuit călătorii necăjiți, au izbăvit rătăciții neajutorați și i-au făcut

---

³ *Liturgia Sf. Ioan Gură de Aur.*

să-și vină în fire pe cei necugetați. Nu puțini au fost creștinii care s-au folosit de la el, datorită râvnei sale pentru cele sfinte și cucernice și datorită harismelor lui duhovnicești. Ca preot slujitor, ca duhovnic, ca Bătrân era, cum spune Sfântul Grigorie Palama: „liman plăcut și păsărilor cerului.”⁴ Prin pocăință, rugăciune, ascultare și nevoință neconținută a dobândit nepătimirea și dragostea de Dumnezeu și de aproapele. Înfațișarea sa luminoasă, dulce și cuvioasă, cu privirea smerită și plină de bunătate, era o negrăită învățătură duhovnicească și o mângâiere tămăduitoare tuturor celor ce-l priveau fără viclenie, după proverbul: „Cum e chipul așa și sufletul.”⁵ Chipul Bătrânului Sava era bucuros și răspândea neîncetat un aer duhovnicesc, cum e zicala: *Fața veselă e semn că inima întru cele bune petrece* (Isus Sirah 13, 31). Numai privirea sa făcea cât o mie de cuvinte, credincioasă cuvântului Domnului: *Luminătorul trupului este ochiul; deci de va fi ochiul tău simplu, tot trupul tău va fi luminat* (Matei 6, 22). În sfârșit, sfințenia nu se poate tăinui nici de către cei ce o au cu adevărat, așa cum se întâmplă, firește, și cu păcatul.

Un fiu duhovnicesc al său menționează faptul că Sfântul Bătrân Sava se osebea prin toată lucrarea și trăirea adevărului. Mulți creștini au avut, au și vor avea îndoieli față de anumiți sfinți. Până astăzi, în ciuda nenumăratelor minuni vădite, săvârșite cu mijlocirea și harul Sfântului Ierarh Nectarie al Pentapolei, există unii ortodocși care încă se

---

⁴ Sf. Grigorie Palama, *Scrieri*, Vol. II, „Cuvânt pentru cei ce se liniștesc în chip sfânt”, Tesalonic, 1996, p. 256.

⁵ Vechi proverb grecesc.

îndoiesc de sfințenia acestuia. Când Sfântul Sava cel Nou din Kalimnos s-a întors de la Locurile Sfinte la Schitul aghiorit Sfânta Ana, monahii aghiananiți de atunci l-au izgonit. Astăzi, aghiananiții îl cinstesc pe Sfântul Sava din Kalimnos ca Sfânt făcător de minuni. Aceștia suntem, în mare măsură, noi oamenii interesului, ai corectitudinii politice; tocmai de aceea omenirea se află astăzi, după smerita noastră părere, în pragul sărăciei economice și morale, la o răscruce de drumuri în care fiecare dintre noi se gândește încotro s-o apuce.

Istorisirea vieții unui sfânt presupune cercetarea desăvârșită a acesteia, lucru deloc ușor pentru noi, cunoscut fiind faptul că viața monahală nu este numai cea văzută, ci mai ales cea nevăzută. Petrecerea și lucrarea pururea-pomenitului Ieromonah Sava, în amănunțimea ei, o știe numai *Cel ce cercă inimile și rărunchii* (Psalmul 7, 10), Atoatevăzătorul și Atotțiitorul Dumnezeu. Numai Domnul Puterilor, care cunoaște viața și fapăturile întregii Sale făpturi, la bună-vreme descoperă lumii pe fiii Săi cei aleși. Pe cei ce au păzit, atât cât le-a fost cu putință, poruncile Lui și au plinit cuvântul Lui; care s-au apropiat de starea celui *după chip și după asemănare*, lucru care, după Sfântul Nicodim Aghioritul, se socotește cea mai mare și mai desăvârșită izbândă: să se împreuneze cu Dumnezeu și să devină vase ale harului Său.

Noi, oamenii obișnuiți, nu avem nici cea mai mică putere a înfățișa pe sfinți, față de care Multmilostivul Dumnezeu își manifestă în felurite chipuri dragostea și bunătatea, chiar până la măsura în care îi împuternicește a săvârși minuni, precum

Însuși Iisus ne încredințează: *Amin, amin zic vouă, cela ce crede întru mine, lucrurile carile eu fac, și acela va face, și mai mari decât acestea va face* (Ioan 14, 12). *Și iarăși: Iar celor ce vor crede, aceste semne vor urma: În numele meu vor scoate draci, în limbi noi vor grăi, șerpi vor lua, și de vor bea ceva de moarte, nu-i va vătăma, pre bolnavi mâinile-și vor pune, și bine le va fi* (Marcu 16, 17-18).

Creștinii nu sunt opriți nicidecum a cinsti vreun mădular al Bisericii mutat în corturile dreptilor, cleric sau monah, care a aflat îndrăzneală la Dumnezeu Cel în Treime, și nici a cere mijlocirile sale în rugăciune. Ceea ce nu pot face creștinii este să-i înscrie pe unii ca aceștia în Sinaxarul Bisericii și să le statornicească ziua de prăznuire. Aceasta este o lucrare ce aparține numai întregii Biserici, săvârșindu-se mai ales în urma unei hotărâri sinodale. Pomenirea sfinților și cuvioșilor Părinți tinde în primul rând să fie pilduitoare pentru credincioșii care caută să-și umple burdufurile sufletești, cât să împiedice uscăciunea întâmpinată pe calea cea lungă către Împărăția lui Dumnezeu. Ei trebuie să-și însușească cuvântul evanghelic: *Fiți sfinți, căci eu sunt sfânt* (1 Petru 1, 16), cel patristic: „Pomenirea sfântului, urmarea lui”⁶ și să conștientizeze cuvintele lui Solomon: *Iar dreptii în veac vor fi vii, și întru Domnul plata lor, și grijirea lor de la Cel Preaînalt* (Înțelepciunea lui Solomon 5, 16). Nu se urmărește deci cu niciun chip propovăduirea celui despre care se vorbește, ci folosul de pe urma istorisirii vieții sale sfinte și îmbunătățite și a lucrării lui ziditoare de suflete. Pildele de sfințenie contribuie

---

⁶ Sf. Ioan Gură de Aur.

la mântuirea sufletelor, la zidirea de firi dârze, la formarea și menținerea unei societăți cinstitute și liniștite. Prin prezența sfinților avem încredințarea prezenței lui Dumnezeu; alături de sfinți îl putem cerca pe Dumnezeu, căci aceștia sunt „gura” Lui.

Amintirea Bătrânului Sava s-a păstrat vie datorită igumenei Mănăstirii Sfântului Mucenic Rafail din Mitilini, vrednica de pomenire Monahia Evghenia Kleidara, datorită fiului său duhovnicesc, Arhimandritul Heruvim Apostolu, și pururea-pomenitului Cuvios Moise Aghioritul, hagiograful sfinților athoniți și nu numai. Îndeosebi Igumena Evghenia, acest chip harismatic feminin al Bisericii Ortodoxe a lui Hristos, care era înzestrată cu talent literar, prin luminarea Duhului Sfânt, cu câteva luni înainte de cuvioasa adormire a Bătrânului Sava, a avut bucuria de a înregistra, „din gura lui”, lucruri și întâmplări din viețuirea sa evlavioasă, scriind și difuzând prima lui „Viață.”

Fără sfatul și bunăvoirea celor mai sus menționați, Ortodoxia, pe care a propovăduit-o Bătrânul cu orice chip, ar fi dat uitării un om sfânt, un neîncetat luptător al Atotstăpânitorului Hristos, prin care s-au vădit personalități alese ale monahismului, atât în Cipru cât și în Grecia.

În cartea de față s-au scris toate câte au ieșit la iveală, câte s-au făcut cunoscute. Au fost îngemănate astfel elemente istorice și duhovnicești care nădăduim să contribuie ziditor la întărirea temeliei credinței cititorilor întru slava Adevăratului Dumnezeu celui în trei Ipostasuri și a Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu. Această carte este o încercare a micimii noastre de a da Stăpânului și

Părintelui tuturor tămâia rugăciunii și mulțumirii noastre: *Ce voi răsplăti Domnului pentru toate carile au răsplătit mie?* (Psalmul 115, 3). În același timp, avem nădejdea că difuzarea lucrării de față va contribui pozitiv la aplanarea situației create de dureroasele întâmplări din patria noastră, că va sluji drept pârgă de salvare din vârtejul în care a căzut ea, fie din greșelile noastre, fie din uneltirile străinilor și ale vrăjmașilor credinței și ai Ciprului. Noi, creștinii ortodocși, mai cu seamă elino-ciprioții, cerem Cuviosului Sava ca prin rugăciunile sale să mijlocească la Multmilostivul Dumnezeu, ca să dobândim astfel „cerești binecuvântări”.

Costas Papagheorghiu

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	5
CÂTEVA CUVINTE DESPRE BĂTRÂNUL SAVA	16
CIPRUL ÎN PERIOADA ÎN CARE S-A NĂSCUT ȘI A TRĂIT BĂTRÂNUL SAVA	27
Formarea duhovnicească	32
Dragostea de învățătură.....	36
Călugărașul fără rasă.....	39
O familie aferosită monahismului	49
MONAH LA STAVROVUNI	55
Scurt istoric al Sfintei Mănăstiri Stavrovuni	55
Prima încercare de a se călugări	58
Închinovierea	61
Hirotonia întru diacon.....	67
Cultivarea pomenirii morții	69
În pustia Mănăstirii Panaghia Stazusa	72
Aproape de credincioși	74
Desăvârșit slujitor al Bisericii	88
Milostiv și iubitor de oameni	93
Jertfă de bunăvoie	98

Desăvârșită ascultare față de Igumen	102
BĂTRÂNUL SAVA ȘI CALENDARUL BISERICESC ...	109
SFÂNTA SLUJIRE A BĂTRÂNULUI SAVA ÎN AFARA CIPRULUI	122
Plecarea de la Stavrovuni.....	122
Lucrarea misionară	123
La Locurile Sfinte	126
La Atena.....	132
La Mănăstirea Bunavestire, în Patmos	142
În Sfântul Munte.....	144
În Paros.....	147
Vizita Bătrânului la Mănăstirea Sfânta Treime din Eghina.....	153
ISPITELE.....	155
Un fulger îi lovește perna.....	158
Cădere în loc răpos.....	158
Lovit de ascită.....	159
Țintuit la pat de o boală grea.....	160
Un tâlhar înarmat îi iese în cale	161
DUHOVNIC ISCUSIT.....	163
SLOBOZITOR DE DUHURI RELE.....	173
Darul străvederii	175
Copilul vostru e întru-totul bine.....	175
Prevestește moartea unui copil	176
Doctorul nu va lua bani	176
A primit chiar suma pe care o datora	177
Va veni o cursă specială.....	178

Vei fi hirotonit preot	179
Știa și minutul căderii lor	179
Îți va trimite Dumnezeu fetița.....	179
Tu vei fi monah, iar tu o bună gospodină	180
Să nu smintești.....	181
Ai uitat Canoanele Maicii Domnului	181
N-ai auzit că am pomenit-o la Sfânta Liturghie? ..	182
SFÂNT ÎN LUME. ÎNTÂMPLĂRI NEOBIȘNUTE. MARI	
MINUNI	183
N-o să apar în fotografie	183
Pâine am dat, pâine am luat	184
Pomenirea celor adormiți	185
O prezență seismică.....	186
Știam că veți veni în insulă	186
Am pus mâna în semnul cuielor	187
A văzut-o pe Maica Domnului împreună cu Sfinții	
Îngeri.....	189
Un monah nevăzut la mormântul Sfântului	
Teodosie.....	191
Sfântul Nicolae îl păzește pe Bătrân	192
Sfântul Rafail l-a cercetat pe Bătrân de trei ori	194
ÎNDREPTĂTOR AL SUFLETELOR	196
Ridică-te, nerușinatule!.....	196
Să păziți ziua Duminicii!	197
Pedepsirea celor doi tineri necinstitori	199
ADORMIREA BĂTRÂNULUI SAVA	203
Dorirea Bătrânului de a se întoarce în Cipru.....	203
La spital	204

Slujba înmormântării în cimitirul Mănăstirii Sfântul Gheorghe Alamanos	206
Necrolog în ziarul <i>Pariana Nea</i>	207
Sfânta dezgropare	208
Bună-mireasma Sfintelor Moaște.....	209
TĂMĂDUIRI SĂVÂRȘITE DUPĂ ADORMIREA BĂTRÂNULUI	211
Tămăduirea femeii bolnave de cancer	211
Tămăduirea unei tinere după închinarea ei cu metanierul Bătrânului Sava.....	212
MĂRTURII DESPRE BĂTRÂNUL SAVA	213
Mărturia Mitropolitului Serafim de Kastoria	213
Mărturia Bătrânului Moise Aghioritul.....	215
Cuviosul Sava, așa cum îl înfățișează Bătrânul Moise Aghioritul în <i>Marele Pateric</i>	217
Mărturia Preacuviosului Igumen Grigorie Zumis de la Mănăstirea Dohiariu	219
PARACLISUL CUVIOSULUI SAVA CIPRIOTUL	225
ACATISTUL CUVIOSULUI SAVA CIPRIOTUL	239

Tânăr ieromonah (pe scaun) la Stavrovuni, împreună cu un frate începător.

Părintele Sava cu surorile sale, Monahia Hristonimfi (stânga) și Monahia Nectaria (dreapta).

Cu monahi de la Stavrovuni, ultimul din stânga.

Alte apariții:

*** Sfântul Gavriil Georgianul, cel nebun întru Hristos (1929-1995). Viața. Mărturii. Învățăături. Minuni

*** Noii Mucenici Chinezi

*** Sfântul Mărturisitor Alexie de Ugina, făcătorul de minuni (1867-1934)

Dr. Haralambie M. Busias, Cuviosul Antim Aghioritul de la Sfânta Ana

Pr. Michael E. Molloy, Apărătorul Adevărului: Viața Sfântului Atanasie cel Mare

Sfântul Ierarh Nectarie al Pentapolei (de Eghina), Hristologia

Pentru lista completă a titlurilor editurii și ofertele speciale vă rugăm accesați site-ul nostru,

www.edituraiona.ro

Editura Iona

Tel.: 0724490846

E-mail: edituraiona@yahoo.com